

EYLÜL

Hamide ÖZ

EYLÜL

Eylül aylarını çok severim, hep farklıdır ama bu yılki, hayatım boyunca en çok sevdiğim Eylül'dü. On beş gün boyunca Siirt'te projedeydik. On beş ama hazırlıkları ve dönüşten sonra yaptıklarımızla aslında son bir buçuk ayın her günü bu projeyi düşünerek bunun için çalışarak geçti.

Geleli neredeyse iki hafta oldu ama projenin atmosferinden çıkmak, Ankara'da bıraktığım hayatıma tekrardan devam etmek çok zor oldu benim için.

Biraz önce proje fotoğraflarına göz gezdiriyordum,

baktıkça tüm anılarım yeniden canlandı.

Çocukları çok özlediğimi her gün hissediyorum ama tüm fotoğraflara gülümseyerek baktığımı fark edince dedim ki, sanırım bu özlemi yazarak hafifletebilirim.

Bazen, yaşadığımız anıların çok dile getirilmedikçe özel kaldığını düşünüyorum ama iki haftalık proje notlarımın sadece günlüğümde kalması üzücü olurdu doğrusu.

7 Eylül günü Ankara'dan ayrılmamızla proje başlamış olsa da, hazırlıklarıyla ve öncesinde kamyonun malzeme teslimi için Siirt'e gönderilmesiyle birlikte çok öncesinde başladı. Hepimiz hazırlıklarda emek verdik, beş yılın ardından Eylül'e gidiyor oluşumuz; üstelik Bilim otobüsüyle gidiyor oluşumuz, bizi daha da çok heyecanlandırdı. Benim için ayrıca özeldi, çünkü bilim otobüsünü ilk defa bizim okulun bahçesinde, 14 yaşındayken görmüştüm. O zaman bu otobüsle yıllar sonra sen de okullara gideceksin

deseler inanır mıydım bilmiyorum. Bu his tabii çok güzeldi ama itiraf etmek gerekirse bunun hakkını vermem gerektiği ve daha çok çocuğa ulaşmalıyız sorumluluğunu da beraberinde getirdi.

Cumartesi akşamı
Sarıçam'da
konaklamamızın
ardından, pazar günü
Siirt Pervari'deki
kalacağımız yurda,
uçurum kıyılarından
geçerek ve zorlu yolları
aşarak nihayet ulaştık.
Küçük bir ilçeye gelen
her yabancı araç gibi
bilim otobüsü de dikkat
çektii. Yurda ulaşmaya
çalışırken ilçenin en
tepesine çıktığımız için
zaten bizi görmeyen
kalmamıştı. Çocuklar
otobüsün arkasından

koşarak geldiler, üzerindeki Bilim otobüsü ve ODTÜ yazısını okumaya çalışırken çok
tatlı görünüyorlardı. İnnemizle çocukların abi ablarıyla, çivilerle tanışmaları bir oldu.
Ertesi günü Pervari Mevlana Ortaokulu'nda etkinliklerimiz başladı. Öğleden sonra hem
Mevlana hem de Güleçler'de eş zamanlı olarak devam etti. Okulun ilk gününde, akşama
kadar onlarla etkinlikler deneyler yaparak geçirmek çok keyifliydi.

Ertesi gün ise benim için projenin en özel günlerinden biriydi. Ekibimiz ikiye ayrıldı,
Doğanköy ve Dügüncüler köylerinde eş zamanlı olarak etkinliklerimizi sürdürdük. Tüm
çocuklar bizim için çok kıymetli, ama bu iki okuldaki çocukların teknolojiden uzakta en
saf hallerinde olmaları, okul kıyafetleri, etkinliklere olan ilgileri hepimizi çok etkiledi. Dış
deneyler, etkinliklerde gördükleri deneyler, robot etkinliği ve yapılan birçok etkinliği çok
sevdiklerini söylüyorlardı. Biz daha okuldan ayrılmadan önce, bizi çok sevdiklerini ve
geldiğimiz için çok mutlu olduklarına dair yazılan mektupları ellerimize tutuşturuldular.

Dönüş yolunda, köy merkezine gidecek çocukları bilim otobüsüyle bıraktık, bize
arkadan elindeki dergileriyle birlikte el salladılar. Doğanköy- Pervari arasındaki yol,

sanırım bir buçuk saat kadar sürdü. Ulaşınca kadar dağları aşmamız, yol üzerindeki çadırda yaşayan insanlara selam vermemiz, çocukların bize el sallayışı, o uzun yol ucundan bilim otobüsünün görünüşü... Keşke uzaktan bir kamera bizi takip etse ve bu gördüklerimizi çekseydi. Ne kadar anlatmaya çalışırsam çalışayım sanırım hep biraz eksik kalacak.

Dağları aşıp tepeleri tırmanırken, düşünmek için epey bir fırsatım oldu. Kafamı cama yaslayıp dışarıyı izliyor ve gülümsüyordum. Çünkü o an hissettiğim şey, o gün gerçekten gitmemiz gereken yerlere gittiğimizdi. Bazı okullara farklı yerlerden de geliyorlar ama Doğanköy gibi yolun geçtiği son köy olan yere gitmemiz, Ankara'da onları düşünen birilerinin olması, kalkıp köylerine kadar gelmesi şüphesiz oradaki çocuklar için çok önemliydi. Sonra düşünürken içimden dedim ki, ben böyle bir köyde, gerçekten bir köy okulu öğretmeni olmak isterdim.

Yine o akşam Pervari'de karşılaştığımız bir hocamız, ekip arkadaşlarımızdan birisine "Siz hep merkezlerdeki okullara gidiyorsunuzdur burada köylere giden yollar çok kötü. Mesela Doğanköy gibi bir yere gidemezsiniz" demiş. Gönüllümüz bugün oradaydık hocam deyince biraz mahcup olmuş. Üç gece boyunca Pervari'de kaldık.

Çarşamba günü farklı iki köy okuluna gitmeyi öngördük, ama okulda su sorunu olduğu haberi geldi, o yüzden çocuklar da okula gelmiyormuş. Bizi merkezdeki ikinci ortaokul olan Fatih Ortaokuluna yönlendirdiler, yani bizi yalnız bırakmayıp ev sahipliğini sonuna kadar sürdüren, otobüsün mahalleye girdiğini görünce koşup gelen çocukların okulundaydı. Buradaki etkinliklerimizi tamamlayınca Pervari'den ayrılma vakti gelmişti ama günlerdir oradaydık. Hem çocuklar bizlere, hem biz onlara, tüm ilçeye çok alışmıştık ama mektup sözü alarak vedalaşmak zorunda kaldık.

O gün akşam, Siirt merkezde kaldığımız lisedeki arkadaşlarımıza deneyler yaptık.

Ertesi gün, Şirvan'a bağlı Hakkı Akyüz ve Nallıkaya okullarına gittik. Hüseyin hocamızın, yıllar önce gittiği okuldaki öğrencilerden olan bir öğretmenimizle Nallıkaya Ortaokulu'nda karşılaşması mutluluk verici bir anıydı. Yıllar sonra umarım biz de gittiğimiz okullardaki çocuklarla böyle güzel karşılaşmalar yaşarız. Akşamları yine lise yurtlarındaki etkinliklerimize devam ettik.

Cuma günü Taşlı 80. Yıl Cumhuriyet Ortaokulu'ndaydık, yine çok güzel bir okuldu. Buradan sonra, Sırma İlkokuluna geçtik. Projenin ilk haftasını bitirmeye yaklaştıkça hepimizin üzerine biraz yorgunluk çökmeye başlamıştı. Buradaki çocuklar o kadar kıpır kıpır, enerji doluydular ki anlatamam. Çıkışta koşarak bize sınıksık sarıldılar, sevgilerini doğrudan bu şekilde göstermeleri bizi o gün çok mutlu etti, üstümüzdeki o yorgunluğu aldı. Otobüse tekrar bindiğimizde hepimizin yüzünde güller açıyordu ve gülerek birbirimize o gün yaşadığımız anıları anlatıyorduk.

Cumartesi günü gittiğimiz okul Osman Demir'di. Hafta sonuydu ve yolda gördüğümüz çocukları da çağırdık. Yaş grubu olarak geniş bir aralıkta etkinlikler yapıldı. O gün beni en çok etkileyen şeylerden biri –sanırım ekiptekilerin birçoğunun da ortak anısı- Tuğba'nın, okulun bahçesinde yere oturup etrafına da sokakta bizi görüp gelen küçük çocukları da toplayıp masal okumasıydı. Çocukların bazıları daha okula başlamamış, bazıları Türkçe bilmiyordu ama çok güzel dinliyorlardı. Üstelik Tuğba'nın öğretmen sunumundan çıktıktan sonra, boş durmayıp hemen başlaması ve o sırada aslında hâlâ onun etkisinde olduğunu bilmem de sanırım beni çok etkiledi. Çünkü ben o sunumdan sonra bir süre kendime gelememiştım, o anda onun yaptığının aynısını ben yapabilir miydim bilmiyorum. Kısacası çocuklarla paylaştığı o kare benim için çok özel ve projenin en güzel anlarından biriydi.

Pazar günü rotamız Meydandere'ydi. Yine dağları, barajları aşır köyün en tepesine çıktığımız bir yerdi. Hafta sonu olduğu için çocukların çoğu, tarlaya fıstık toplamaya gidiyormuş. Gönüllü arkadaşlarımız, çocukları okula çağırmak için köyü motorla gezip geldiğimizi duyurdular, camiden anons ettirdiler. Epey çaba sarf ettiler ve çabaları sonuçsuz kalmadı. Hem ortaokul hem ilkokul öğrencileriyle etkinlikler ve deneyler yaptık.

Artık diğer pazartesi geldi, ikinci haftamız başlıyordu ve YBO'lara başlamadan önceki son gündüzlü okulumuz Kurtalan Tulumtaş'tı. Yine burada da hem ilkokul hem ortaokullara etkinlik yaptığımız dolu dolu bir gündü.

Buradan sonra Gözpınar YBO'ya ulaştık. Çocukların bizi heyecanla beklediği haberi, bize günler öncesinden ulaşmıştı. Çivilerle tanıştık, top oynadık, ip atladık, uçurtma uçurduk. Akşam

yemeğine kadar olan bu kısımda, sanırım hem gönüllüler hem de çocuklar kendimizi çok kaptırdık, yorgunluğunu kimse

hatırlamadı. Akşam sunumu ve teleskobun ardından; çocuklara masal okuduk. Onların da yurttaki ilk geceleri idi. Benim masal okuduğum odadakilerin hepsi beşinci sınıfta ve evlerini çok özlediklerini, tahmin etmesi de çok zor değildi elbette ama gece uyuyamadıklarını ve evlerini çok özlediklerini ertesi gün söylediler. Hatta gece uyanan çocuklara, Selma hocamız masal okuyup tekrar yatırmış. Salı günü güzel bir YBO programı geçirdik.

Gözpınar'dan Bağgöze'ye gitmek için Çarşamba sabahı saat beşte yola çıktık. Yol biraz uzundu ama önceden de değindiğim gibi düşünmek için iyi bir fırsattı. Otobüsümüz yine tepelere tırmandı ve okulumuza ulaştık. O gün ekibimiz bölündü, bir kısmımız Kekliktepe'ye gitti. Her iki okulda, hem çocuklar hem öğretmenler çok ilgiliydi.

Akşamüstü Eruh YBO'ya ulaştık, yurttaki kalan öğrenci sayısı az olması bizi biraz üzümüştü ama ertesi gün o güne kadarki en kalabalık okuldu. Dolu dolu geçen bir günden sonra çocuklarla vedalaştık. Şu an bunu yazarken kafamda, elinde dergi ve kitaplarla otobüsün arkasından el sallayan çocuklar var.

Siirt'teki son durağımız olan Baykan YBO'ya perşembe akşamüstü vardık. Daha varmadan önce mutluyduk çünkü yurttaki kalan öğrenci sayısı yetmiş beş civarındaydı. Gider gitmez atölyelerimize hemen başladık, böylece hızlıca kaynaşmış olduk.

Akşam yemeğini yerken Muhammed'le tanıştım. Diğerleri arkadaşlarıyla konuşurken o kendi kendine bir şeyler mırıldanıyordu. Daha beşinci sınıf, yurttaki kalmaya yeni başlamış ve annesinin yemeklerini çok özlediğini söyledi. Biraz da büyük abilerinin ona karşı olan tavırlarından bahsetti. Çok üzümüş, anlatırken bir taraftan yemeğini yiyor, bir taraftan da gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Neyse ki büyük abileri de aynı masadaydı, konuştuk ve sorunları hallettik.

Akşam koro hazırlıkları yapılırken Muhammed geldi, yanıma oturdu. Konuştuk biraz, çekingen gibi duruyor ama bir şeyler anlatmayı çok seviyor. Sonra, uykusunun geldiğini söyledi. Programı bitirmemize daha zaman var, Muhammed'in uykusu gelmiş. Az kaldı deyip avutmaya çalışıyorum ama masal okunmadan uyumasını da hiç istemiyorum. Çaktırmadan odasını öğrendim, Bilal abisine de yurda gidince ilk önce onların odasına gidip okumasını rica ettim. Sanırım projede annesini özleyen çocuklar en çok bana denk geldi ya da çoğu gerçekten öyleydi bilmiyorum. Ama ben de kendimi en çok onlara yakın hissettim.

Cuma günü Baykan'da çok güzel etkinlikler, deneyler yaptık. Gün sonunda ayrılık vakti geldi çattı ama bu sefer giden biz değil, onlardı. Çocuklar çantalarını, valizlerini aldılar

bahçeye koydular. Dış deneyleri, başarı ödül törenini ve küçük bir eğlence yaptık. Töreni beklerken hepsi bizimle vedalaşmaya başladı. Gelip sarıldılar, o an kendimi tutmam gerekiyordu ama o sırada gözyaşlarım benden bağımsız hareket etmeyi tercih ettiler. Ferdi abi, çocuklar sana bakıyor deyince, bir süre parktaki ağaçların arkasına gidip sakinleşmeye çalıştım. Çocukları, köylerine giden servislerine bindirdik, uğurladık. Sanırım Muhammed'in köyünün adını hiç unutmuyacağım. O ana kadar çocukların arkadan el salladıklarında neler hissettiğini bilememiştim, o an arkada kalmanın daha zor olduğunu anladım.

Projenin son ayağı cumartesi günü Batman'dı. Yenişehir Ortaokulu'ndaki etkinlikleri de tamamlayınca, gözümde büyüyen o iki hafta da bitmiş oldu. Sonrasını hepimiz biliyorsunuz, Ankara'ya dönüş yolu...

İki haftayı orada geçirince, hepimiz normal yaşantımızı unuttuğumuzu fark ettik. Bazılarımızın dersleri başladı, bazılarımız işine geri dönmek zorundaydı. Haliyle dönünce adaptasyon sorunu yaşadık. Ankara'ya döndükten sonraki günlerde ekipten arkadaşlarımızla kahve içmek için oturduğumuz yerin karşısında okul vardı. Dibimizde okul olup bizim bir şey yapmadan oturmamız, sunum salonu düşünmek zorunda olmamamız, program hazırlamamam, koşturmamam olmaması bize gerçekten çok garip geldi. Berivan, bir ara neredeyse kendini tutamayıp kutusuz etkinliklerden okula etkinlik yapmaya gidecekti.

Gerçekten bu etki daha yeni yeni geçmeye başlıyor ama oradaki çocukları çok özleyiyoruz. Sonlara doğru yaklaşırken utandıran bir itiraf; ben bu projeye gitmeden önce Siirt'in haritada tam olarak nerede olduğunu bilmiyordum. Şimdi ise tüm ilçelerini, gittiğimiz köyleri hatta komşu köylerini bile biliyorum.

Her zaman söylediğim gibi, biz çocuklar için bir şeyler yapma gayreti içerisindeyiz ama bir süre sonra gönüllüler olarak kendimiz için de tarif edemediğimiz bir şeyler yapıyoruz. Gençler olarak zaman zaman umutsuzluğa kapılıyoruz, bu izlenimi tamamlayınca kadar bile ülke gündeminde çok üzücü olaylar yaşandı.

Dünyayı musmutlu bir yer yapmak gibi bir niyetim yok ama bazı şeyleri engellemek için elimden bir şey gelmemesi beni çok üzüyor. Bir şeyler daha farklı olsun istiyorum. Yirmi üç yaşına geldim ve sanırım daha gerçekçi düşünmeye başladım. Aniden bir şeyleri düzeltmek pek mümkün değil. Güzelleştirmeye en yakınlarımızdan başlamalı, kendi geçtiğimiz yolları, dokunduğunuz yerleri yeşertmemiz gerekiyor.

Benim de bu noktada elimden gelen şeylerden biri,
ülkemizin dört bir yanındaki çocukların Hamide ablası olmak.

Son olarak projelerimizin
gerçekleşmesini sağlayan tüm
bağışçılarımıza,
bilim otobüsünün verilmesinde emeği
geçenlere,
izin verenlere, gönüllülerimize;
İlkyar'a emek veren, gönül veren
herkese,
hem şahsım adına hem de ulaştığımız
her bir çocuk adına çok teşekkür
ediyorum.
İyi ki varsınız.

Biz, bu iki hafta epey çalıştık,
kilometrelerce yol gittik ama
yeterli değil,

daha
gidilecek
çok
yolumuz
var.

Kime ait olduğunu bilemediğim ama çok sevdiğim o sözle bitirmek istiyorum.

“Yapacak çok işimiz var.

Daha güzelliğe, iyiliğe...

Her gün yeniden başlamaya inanan çocuklar büyüteceğiz...”

Hamide Öz
Hacettepe Almanca Mütercim
Tercümanlık mezunu